T.C.
AĞLI KAYMAKAMLIĞI
İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü

BUZAĞILAR ÖLMESİN

HAYVAN SAĞLIĞI VE YETİŞTİRİCİLİĞİ ŞUBESİ

Ufuk YENİAY
Veteriner Hekimi

Onur İPÇİ
Veteriner Hekimi

Merve SÜKLÜM
Veteriner Hekimi

Çağrı ERGENE
Veteriner Hekimi

BUZAĞI ÖLÜMLERİ

- BUZAĞI ÖLÜMLERİNİN NEDENLERİ?
- BUZAĞI İSHALLERİ?
- BUZAĞI İSHALLERİNDE BULAŞMA NASIL OLUR?
- BUZAĞI İSHALLERİNDEN NE OLUR?
- E.COLİ AŞISI
- KORUNMA
- TEDAVİ
- DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI?
- KOLOSTRUM

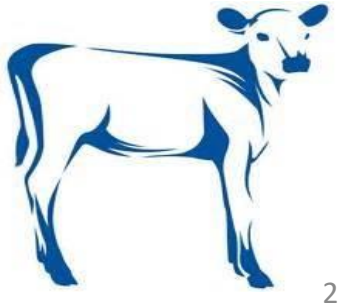

BUZAĞI ÖLÜMLERİ

- Buzağıların kaybına neden olan başlıca iki problem vardır
- İSHAL VE ZATÜRRE

BUZAĞI İSHALLERİ

- Genellikle Buzağı ishallerine birden fazla etken yol açmaktadır.
- Bu etkenlerden önemlisi ; ***E. coli*** olarak bilinen mikroptur.
- ***E.coli***'nin neden olduğu ishal;
  - Buzağı Septisemisi veya Kolibasillozis olarak bilinir.
- ***E. Coli*** septisemiler, genellikle yaşı 3 ile 21 gün arasında buzağılarda meydana gelir.

BUZAĞI İSHALLERİ

- ***E. coli,*** insan ve hayvan sindirim sistemi florasında sürekli mevcuttur.
- Sulu ishalden dizanteriye benzer ishale kadar değişik tiplerde ishallere, üriner infeksiyonlar, pnömoni, sepsis, menenjit vb infeksiyonlara da yol açabilir.
- ***E.coli*** denilen mikroplar çevrede ve sağlam hayvanların bağırsaklarında her zaman çok sayıda bulunmaktadır, bazıları **toksin** denilen zehir üretirler.

BUZAĞI İSHALLERİNDE BULAŞMA

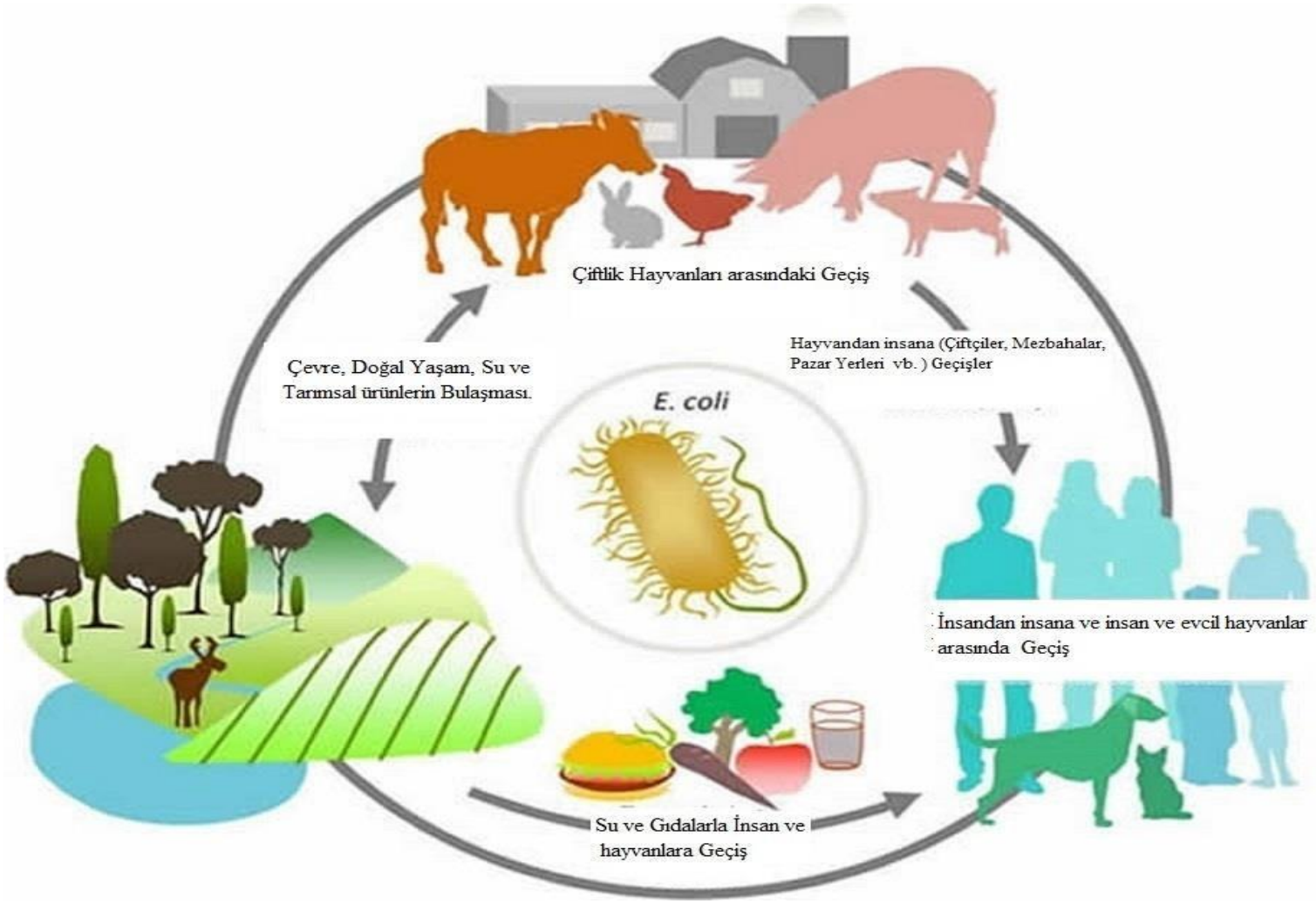

BUZAĞI İSHALLERİNDE BULAŞMA

- **Ağız yoluyla**
- **Göbek kordonu yoluyla**
- **Diğer bulaşma yolları**
  - Göz ve rahim içi yoluyla bulaşmada söz konusudur.

BUZAĞI İSHALLERİNDE BULAŞMA

- **Stress faktörleri :**
  - Kötü havalandırma ve hijyen koşulları, sıkışık, kapalı barınma vb. faktörler (her türlü mikrobun üremesi için elverişli ortam sağlar) buzağı, doğar doğmaz mikroplara maruz kalır. ***E. coli*** ishalleri özellikle kötü çevre koşulları ve sanitasyon(hijyen ve sağlıklı koşulların oluşturulması ve korunması için alınan tüm önlemler) ile ilişkili fırsatçı bir durumdur.
- Her yaştan hayvanın bir arada tutulması

  (mikrobun yayılmasına neden olur),

  mevsim değişiklikleri.

BUZAĞI İSHALLERİNDE NE OLUR

1. **Septisemik formu**:

- Hastalık, doğumdan sonraki 24 saatte ortaya çıkar. 40,5 - 41ºC yüksek ateşle seyreder.
- Gözlerde kanlanma ve iştahsızlık görülür. 1-2 gün içerisinde vücut ısısı normalin altına düşer, titreme, solunum sayısında artış, solunum güçlüğü görülür. Genellikle ishal gözlenmez. Hastalık çok hızlı seyreder ve 24-96 saatte ölümle son bulur.

BUZAĞI İSHALLERİNDE NE OLUR

2. Enteritis formu (İshalle seyreden şekli)

- En çok görülen hastalık şeklidir.
- 3-4 günlükten büyük buzağılarda görülür.
  - Günde 8-10 kez tekrar eden sulu, pis kokulu, beyaz sarı renkte ishalle seyreder (Beyaz ishal) Bazen kanlı bir görünüm husule gelir. Gaita fena kokulu ve köpüklüdür.
- Vücut ısısı artar. 24 saat içerisinde canlı ağırlığın % 10'u kaybolur. 3-5 gün içerisinde sıvı kaybı, depresyon, komayı takiben ölümle sonuçlanır.

BUZAĞI İSHALLERİNDE NE OLUR

3-Enterotoksemik form (Zehirlenme ile seyreden şekli):

- Kondisyonu (Gelişme ve besi durumu) iyi olan hayvanlarda, 12 -72 saat içinde ani ölümlerle sonuçlanır. Çok seyrek olarak görülür.

BUZAĞI İSHALLERİNDE NE OLUR

Buzağı İshallerine neden olan diğer etkenler :

- *Salmonella Newport* ve *Salmonella Typhimurium* yol açtığı
- Salmonella septisemi öncelikle 7 ve 21 gün arasında ortaya çıkar. *Salmonella Dublin* septisemi 30 ile 90 gün arasında buzağıların en yaygın olanlarıdır. genellikle ölü bulunur veya yüksek ateş ve öksürük vardır.

KORUNMA

E.COLİ AŞISI

Gebe hayvanlar doğumuna 4-9 hafta kala aşılanmalıdır.

TEDAVİ

- Veteriner Hekime müracaat edilmelidir.
- Verilen süt azaltılır veya ishal şiddetli ise hemen kesilmelidir.
- İshalin kesilmesine bağlı olarak 3-6 öğün sadece, su ile hazırlanmış elektrolit solüsyonlar, ilk 7-10 günde canlı ağırlığının %10'unundan az olmayacak şekilde verilir. Su, glikoz ve elektrolit karışımları günde 3 kez verilmelidir.

TEDAVİ

- Sıvı ve elektrolit (sodyum, potasyum, klorid, bikarbonat) kaybı oral veya parenteral yolla yerine konmalıdır.
- Sıvı ticari elektrolitler kullanılabileceği gibi aşağıdaki bileşim de tercih edilebilir.
- 4 çay kaşığı tuz + 3 çay kaşığı yemek sodası + 1/2 fincan toz şeker + 4 litre suya

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- **Doğum ayrı bir bölmede yaptırılmalıdır.**

- Unutmayın!!!!!!

“Altlık satın alınabilecek en ucuz ilaçtır."

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- Doğumdan sonra buzağının nefes alıp almadığı kontrol edilmelidir.
- Ağız ve burnundaki müköz (sümüksü) kalıntı temizlenmelidir.
- Gerekirse solunumu uyarmak üzere buzağı; baş aşağı gelecek şekilde sallandırılmalı, baş bölgesine soğuk su uygulanmalı ve/veya dili birkaç kez hafifçe çekilip bırakılmalıdır.

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- Göbek kordonu kopmamış ise aşağıya doğru sıvazlanmalı ve içindeki sıvı boşaltılmalıdır.
- Daha sonra içine tentürdiyot akıtılan göbek kordonu, karına 4-5 cm uzaklıktan antiseptiğe batırılmış bir iple bağlanmalı ve bağlanan noktanın 3-4 cm altından temiz bir makasla kesilmelidir.
- Göbek kordonu bölgesine, üç gün boyunca günde iki kez tentürdiyot sürülmeli veya göbek kordonu tentürdiyot solüsyonuna daldırılmalıdır.

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- Doğumdan sonra inek yavrusunu yalayarak hem yavrunun kurumasına hem de dolaşımın hızlanmasına yardımcı olur. Eğer inek herhangi bir nedenle bu işi yapmıyor ise buzağının üzerine hafif tuz serpilerek yalaması teşvik edilmeli veya kuru bir bez veya yataklık sapla; buzağı iyice silinerek, kurutulmaya çalışılmalıdır.

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- Buzağılamadan sonra enerji içeren gıdalar; şeker/pekmez/bal, propilen glikol/gliserol ayrıca kaliteli taze ot, biraz kesif yem ve ılık su verilmelidir.
- Normal bir buzağı doğumundan yarım saat sonra ayağa kalkar ve bir saat içerisinde annesini emmeye çalışır. Buzağı emmeden önce, anasının meme başları ve çevresi ılık sabunlu suyla yıkanıp, temiz kuru bir bezle iyice kurulanmalı ve en kısa sürede emzirmeye çalıştırılmalıdır.

DOĞUMDAN İTİBAREN NELER YAPILMALI

- Eğer yavru annesini emerse ineğin sağımı sırasında devamlı yavrunun emmesini isteyeceğinden sağım zorlaşır ve verim düşüklüğü şekillenebilir. Ayrıca memeden emen yavrunun ne kadar kolostrum/süt içtiği de bilinemez. Bu nedenle mümkünse buzağılara ağız sütü sağılarak, mutlaka vücut ısısında (38 ºC) soğutmadan verilmelidir.
- Buzağı Septisemi Serumu yapılmalı
- *E.coli* Antiserumu koruyucu amaçla yeni doğan
    - Kuzu ve oğlaklara 5 ml miktarında,
    - Buzağılara 10 ml miktarında deri altı yolla uygulanır.

KOLOSTRUM

- **<u>Kaliteli kolostrum, buzağı için tek sağlıklı yaşam iksiridir.</u>**

- Özellikle ilk gün; salgılanan ağız sütü normal sütten yaklaşık 50-55 kat daha fazla antikor içerir ve buzağı ilk 2-3 hafta tamamen ağız sütünden aldığı bu pasif bağışıklık maddeleri ile hayatta kalır.

- Doğumun üstünden zaman geçtikçe **IgG**'nin kolostrumdaki konsantrasyonu ve buzağı bağırsağından emilimi hızla düşmekte, 24. saatin sonunda ise emilim % 10'lara düşmektedir.

KOLOSTRUM

- Buzağılar bünyelerinde, hastalıklara karşı koyacak bağışık maddeleri (IgG) yaklaşık 2 haftalık olduğunda üretmeye başlar ve 3-4 aylık yaşa kadar yeterli seviyede üretebilme kabiliyetine ulaşır.
- Bu nedenle buzağılar doğar doğmaz alacakları kolostrumdan sağladıkları pasif bağışıklık sayesinde 3-4 aylık yaşa kadar hastalıklardan korunur.

BUZAĞI YAŞASIN EKONOMİ ŞAHLANSIN

http://www.anadoluizlenimleri.com/haber/buzagi-yasasin-ciftci-kazansin-projesi

TEŞEKKÜRLER

Ağlı İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü

oncevatan.com.tr

http://www.eregliionder.com.tr/guncel/buzagi-olumleri-kader-degildir-h69258.html

http://www.ulusaltarim.com/6547/Buzagi-olumleri-kanayan-yara